

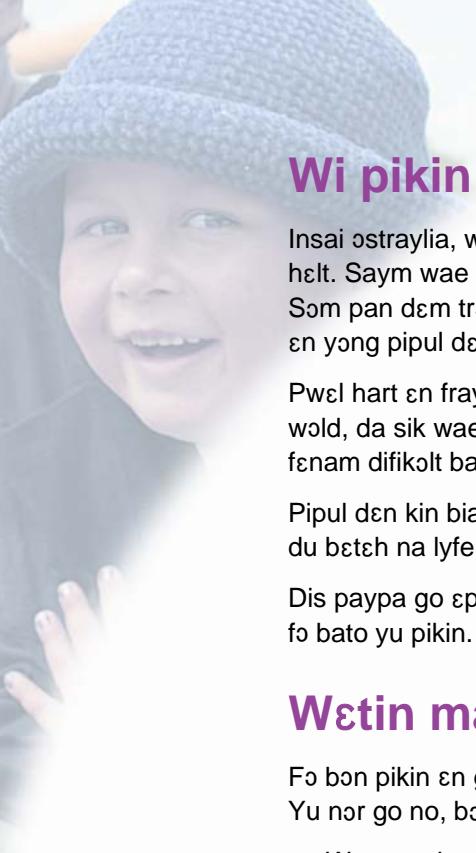
Fo spy mama inn papa en oda fambul:

Krio

De wəl hade en wəl bədi fo pain en yong pɔrsin

(Supporting parents and families: the mental health and wellbeing of children and young people)

Wi pikin dən wel get krase ed biznes

Insai ostraylia, wi get lōk wae plenti pan wi pikin dəm ən yōng pipul dəm dae ənjoii guud həlt. Saym wae so, kres sik dən bōrku pan pipul dəm wae nōr rich twənti fayv yia yate. Sōm pan dəm trəbul nōr kin pasmak ən nōr kin tay. Əda wan dəm kin tay de anbōg pikin ən yōng pipul dəm pasmak ən dən fambul.

Pwəl hart ən frayd frayd, tranga ən waewōd trik, kry bələh, wae yu de dae na yu yone wōld, da sik wae de mēk yu du bad to yusef kin anbōg pikin ən yōng pipul dəm. Dən kin fənam difikolt bak fo bia wit sik or wae dən fambul dye.

Pipul dən kin bia wit Kres sik. Yu kin əp yu pikin ər smōl fambul səf fo de in gladi wan, du bətəh na lyfe wae yu aksept dəm fo tōk bōt am ən tri fo sətul dən problem.

Dis paypa go əp yu fo no bōt aw de sik kin kam, aw e fayn fo get əp kwik ən de wae dəm fo bato yu pikin.

Wətin mama-papa ən fambul kin du?

Fo bon pikin ən get famili kin fayn fo pikin, yōng pipul dəm wel ed ən wel bōdi biznes. Yu nōr go no, bōt yu dōn dae kōba yu pikin dəm wel hadé ən wel bōdi biznes jis bi:

- Wae yu sho dəm lēknəs, yu bizi ən kia bōt yu pikin dəm wel wan
- Wae yu lēk fo tōk to yu pikin dəm bōt aw dən de fil ən fən wae fo əp səlv dən problem evin wae e at
- Wae yu pikin get pwəl hat, wōri wōri ən yu tri fo mēk e fil fayn
- Wae yu de get tēm fo dae wit yu pikin dəm, ən ina de du tin dəm tugəda
- Wae yu no bōt wətin yu pikin dəm nid ən aw dən de big na lyfe
- Wae yu de kia fo dəm əltem ən nōr de hole dəm wit tranga an
- Yu de spənd tēm wit yu pikin dəm wan wan
- nōr de bring dəm kam pan yu hala hala tōk ən kin fən kwik əp wae yu nōr aybul tōk kase bitwin yu fambul dəm.

Wae yu de əp pikin ən yōng porsin wae get hart/filin wae kwik fo tōn ər get hadé problem, kin begin pan wae e de lisin fayn. Fo aksept dəm ən mēk dən no sae dən bilōng sōm sai fayn. Yu fo lēk wae yu pikin dən de tōk to udat dən tros ən dən fo lisin tu yusef, bōt yu fo fos dəm fo tōk. Yu fo bato ən notis wae dən du fayn tin, mōr lēk tin wae smōl, ən yu nōr fo put dən dōn əltem.

Wae yōng porsin de get əp from masta sabi porsin fo wae dən get problem wit dən hadé, yu kin stil du plenti fo əp dən wel. Fo gi əp to yōng porsin dən tēm ya, dən fo no sae yu kia bōt dən wel wan ən yu de fo əp dəm. Mēk yu ose lēk sai wae nōr get plaba plaba, gi guud guud wel bōdi chop, lēf yu pikin dəm fo du wətin dən lēk fo du ən pul tin wae go anbōg dəm.

Sōm yōng pipul dəm nōr kin gri fo get əp ən nōr kin aksept sae dən get problem. Wae dat apun, yusef fo aks fo advyse ən əp. If de tin luuk soba, aks fo əp wan tēm. Dis kin tan lēk wae yu nōr aybul, bōt e fayl sōmtem dae.

Oustem fō get ep

Mama, papa en ɔda fambul dəm kin ɔltəm bi de fos pipul dəm fō no bōt eni chayng, bōt dən kin fənam at fō tōk bōt dat. Dən kin shaym bak fō aks fō ep ɔr nōr kin no usai fō go fō ep. Səmtəm dae, dən kin plan fo wayt, de məmba sae de problem go dən. Bōt fō plənti wel hade problem, wae yu aks fō kwik ep kin fayn. If yu nōr no bōt yu pikin in həlt bətəh , de bəst tin yu fō du na fō aks masta sabi pərsin fō advyse.

Wətin yu fō du fōs, yu go lək fō tōk to udat yu tros, lək yu dəkta, pərsin na yu lokal kəminiti həlt sənta, yu pikin in ticha, dən wan wae kin tōk to pikin dən na skuul, yu imam ɔr yu pastər. Guud guud ep fō pikin en yōng pipul dəm na da tōk wae masta sabi pipul dəm kin tōk to dəm ɔr səm kayn tritmənt. Dən wan ya kin ɔltəm de na yu lokal kəminiti, bōt nōr de anbōg skuul en fambul lyfe.

Wətin wi de wach fō

Nōr to wan tin de bryng kam kres hade wahala, bōt de tin wae kin ep fō kam wit am na wae yu pərsin dye, wae ɔlman de kəmət nia yu na skuul, gbosgbos, kəskəs en səm tranga tin dəm na famili.

Dən wan ya na səm pan de kres hade sayn dəm wae kin sho pan pikin en yōng pipul dəm. Wae de sayn dən tay pas tu wiks, na təm fō si masta sabi pərsin fō ep.

- Yu nōr de aybul fō dae fayn wit ɔda pikin dəm
- Yu skuul mak de kam dən dən
- Yu bədi de bərku ɔr go dən
- De wae yu blant slip en it go chayng
- Frayd frayd
- Nōr de get trəng ɔr zil fō du səmtin
- Yu at de wam wam
- Bət bət, krach krach en get hala hala ɔltəm
- Pasmak ὄntraynin ɔr gbingbin
- Kry kry bərku
- De spən smol təm wit padi dəm ɔr de avoyd dəm
- Nōr abop pan εnitin en de fil sae yu nōr bətəh
- Nōr de gri go skuul ɔr du wətin dən blant du
- De yuse rəm en drəg pasmak

Wae pikin en yōng pərsin de ɔltəm məmba fō anbōg dən sef ɔr wan fō dye, dən kin nid kwik masta sabi pipul dən ep.

Usai fo go fo ep

If na tin wae orgənt, kōl:

- imagənsi sarvis - phone 000
- Yu GP (dat na yu dōkta) or
- Yu lokal ospitul imagənsi dipatment.

De 24 awa təlfone layn na dēn wan ya so:

Lyfelayn (Lifeline)

Fone: 13 11 14 (na lək wae yu kōl insai yu yone tong)

Pikin dēm ep layn (Kids Help Line)

Fone: 1800 55 1800 (Yu nōr de pay fō dis kōl)

ōda sai dēm fo go fo ep na:

- Yu GP (dat na yu dōkta)
- Dēn wan wae kin tok to ina pikin dēm na skuul
- Yu lokal Kōminit hēlt sēnta ēn
- Yu lokal sai usai dēn kin mēn kres.

Mēmba sae de hēlt dipatment na yu stayt ɔr tēritori kin ep bak fō gi nyus bōt ōda savis dēm usai yu tap.

ōda kōpi fō dis paypa dae na da wēl hade ēn ɔlsai sai wae de fo tap pipul dēm nōr fō kil dēn sēf, de dipatment fo wēl bōdi biznes ēn ole pipul dēm na ɔstraylia wae yu kōl 1800 066 247 ɔr yu sēn fax 1800 634 400. Dēn websyte na:
www.mentalhealth.gov.au.

If yu go lək posin fo intaprit fo yu, kōl (TIS) pan dis nōmba 13 14 50

fō gēt ōda kōpi insai ōda pipul dēn langwayg, kōl Moltikōltchoral Mental Hēlt na ɔstraylia (Multicultural Mental Health Australia) ya so pan dis nōmba:

(02) 9840 3333

www.mmha.org.au

De kōmonwēlt gōvmēnt no bot wētin NSW dipatment fo wēl bōdi bisnes fambul ep kit du wae dēn bin dae mēk dis paypa.

De nōmba wae gi dis paypa ok fō kam na dou na: 2781

© Commonwealth of Australia

Insert your local details here